

Økonomiplan 2023 – 2026

Årsbudsjett 2023

Fylkesdirektørens innstilling 31.10.2022

Rogaland
fylkeskommune

Bærekraftig utvikling og sterke fellesskap i hele Rogaland

Klimaomstilling og livskraftig naturmiljø

Konkurransedyktig region

Helsefremmende og inkluderende samfunn

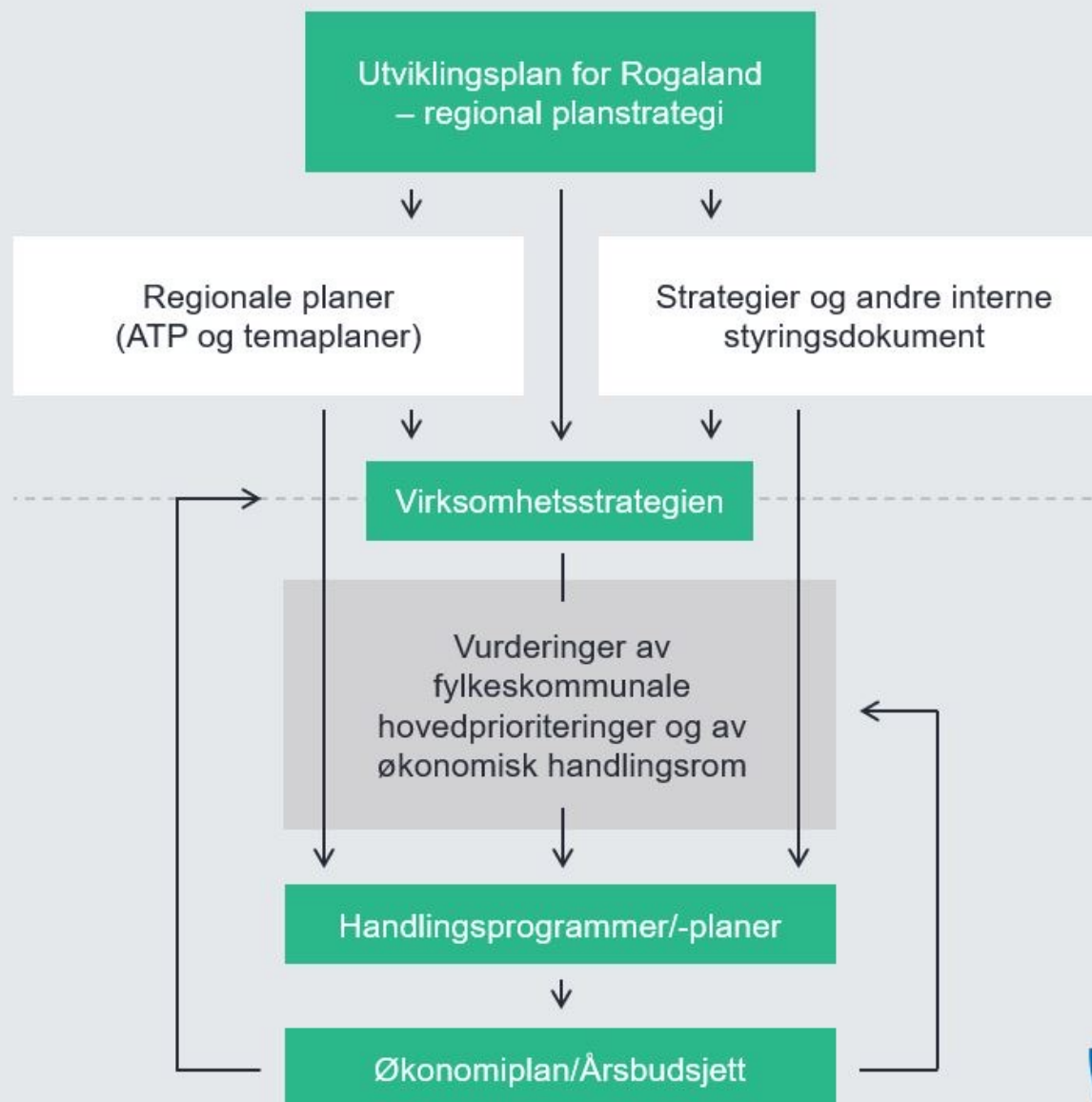
Attraktive lokalsamfunn, byer og tettsteder

Samarbeid og sunn styring av kommuneøkonomien er forutsetninger for å nå målene.

Helhetlig plan- og styringssystem for Rogaland fylkeskommune

LOVER, NASJONALE
FØRINGER

FYLKESTINGETS
VEDTAK

Et godt tjenestetilbud til innbyggerne i Rogaland

- Fylkeskommunen har bygget ut kollektivtransporten og tar klima- og miljøansvar gjennom satsing på miljøteknologi.
- Et opplæringstilbud til langt flere enn for noen år siden. Vi er klare for Fullføringsreformen.
- Høyest gjennomføringsgrad i videregående opplæring.
- En tannhelsetjeneste som oppnår gode resultater.
- Viderefører og styrker et viktig kulturtilbud for innbyggerne i Rogaland.
- Høy standard på bygg og anlegg.
- Helhetlig planlegging og samfunnsutvikling av fylket.

Mye er usikkert

- Krig eller fred i Europa
- Energiforsyningen - strømpriser
- Makroøkonomisk utvikling – vedvarende inflasjon og svake vekstimpulser(?)
- Renteutviklingen
- Handlingsrommet i kommende statsbudsjett
- Demografiutvikling som skal dekkes inn
- Inntektssystemet – nytt fra 2024
- Kostnadsvekst i samferdselssektoren (driftskontraktene)
- Satsing på fullføringsreformen – finansiering
- Finansiering av kollektivtransport i storbyområdet, herunder satsing på miljøteknologi
- Effekten av sparetiltak

Noen hovedtrekk

- Høy prisvekst – inflasjonspresset påvirker den fylkeskommunale økonomien sterkt
 - Kostnadsvekst på noen områder (driftskontrakter)
 - Betydelige sparetiltak i perioden 2020-2025
 - Økonomiske «støtdempere» på kort sikt
 - Utsikter til større knapphet på ressurser framover
-
- Stor elevtallsvekst fram mot 2026 - innarbeides
 - Flere får et opplæringstilbud – Fullføringsreformen
 - Stor satsing på kollektivtransport – Byvekstavtale
 - Miljøteknologi – reduksjon i klimagassutslipp
 - Store investeringer i perioden

Sentralt i kommuneloven

- **Langsiktighet**
(langsiktig finansiell handleevne)
(finansielle måltall)
- **Balanse**
(også mellom investeringer og drift)
- **Fullstendighet**
(få med alt)
- **Realisme**
(ikke undervurdere utgifter)
(ikke overvurdere inntekter)

«Hvis økonomien styres fornuftig, skapes økonomisk og politisk handlingsrom»

Balanse for framtiden

Gode tjenester til
framtidige
generasjoner krever
nøkternhet

Maks 96 prosent av
driftsinntektene til
drift, med avdrag
noe utover minimum

Det må være rom
for å ta noen
ekstraordinære
kostnader

Det uforutsette må
tas høyde for

Gjelden må kunne
betjenes med
høyere rente og
strammere
finanspolitikk

Vi må ta vare på
realformuen vår

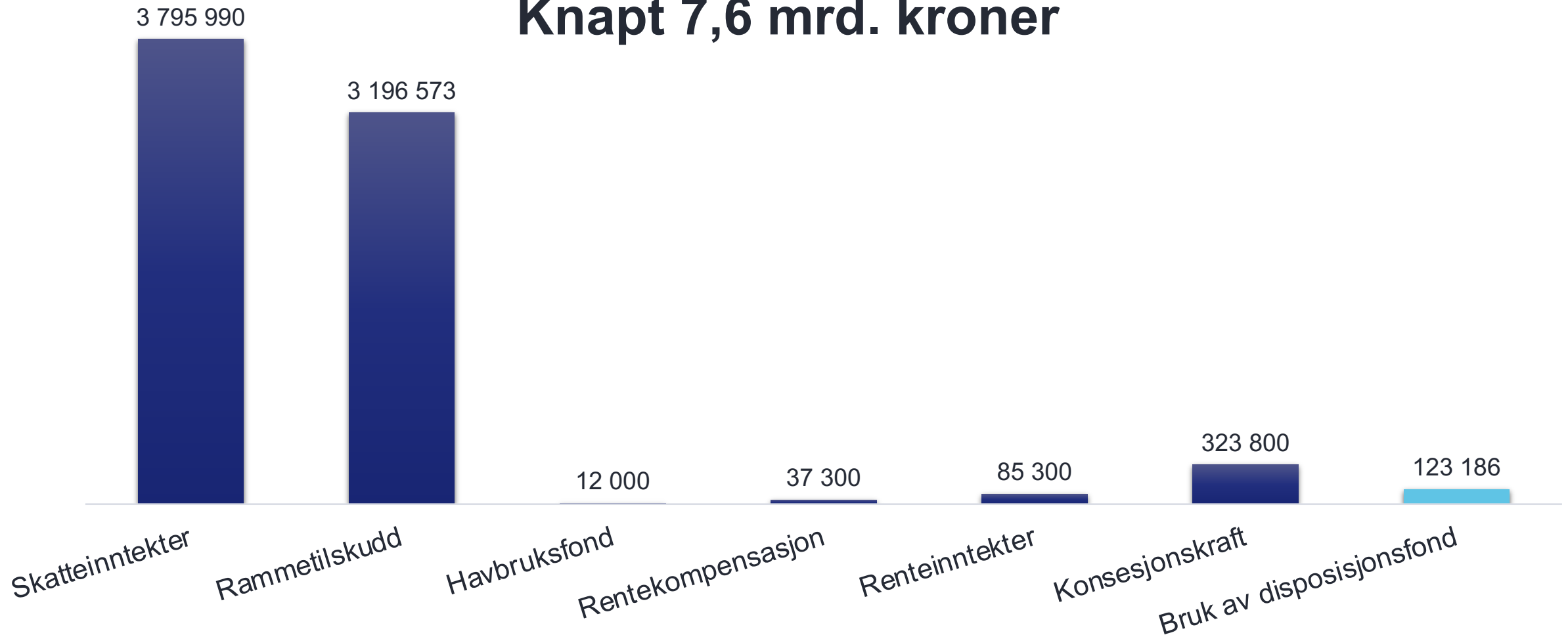
Økonomiplanarbeidet handler om å prioritere

- Kort sikt versus lang sikt
- Drift versus investering
- Planmessig og systematisk vedlikehold av bygg og anlegg versus «myke» tjenester
- Teknologisk utvikling versus trygghet og stabilitet
- Kvalitet versus kvantitet

Årsbudsjett 2023

Hvor mye har vi til disposisjon i drift?

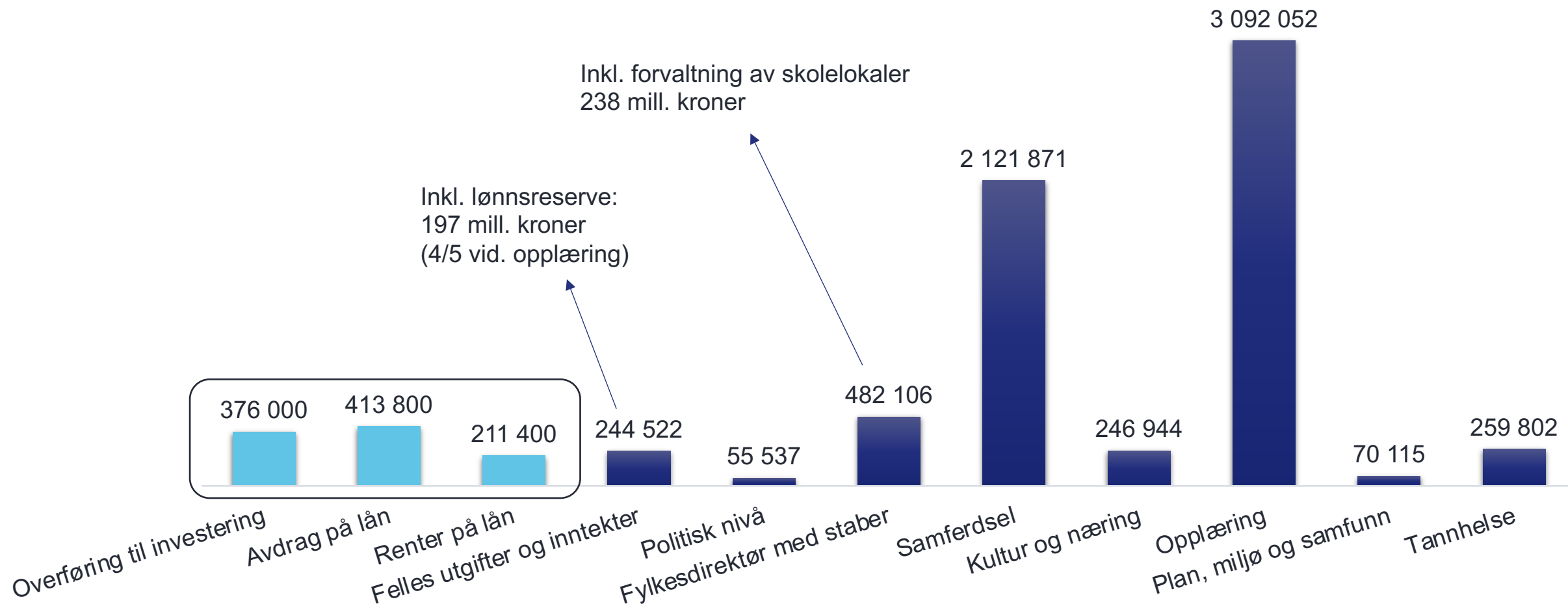
Knapt 7,6 mrd. kroner

Årsbudsjett 2023

Hvordan bruker vi midlene?

Netto bevilgninger til rammeområdene mv.

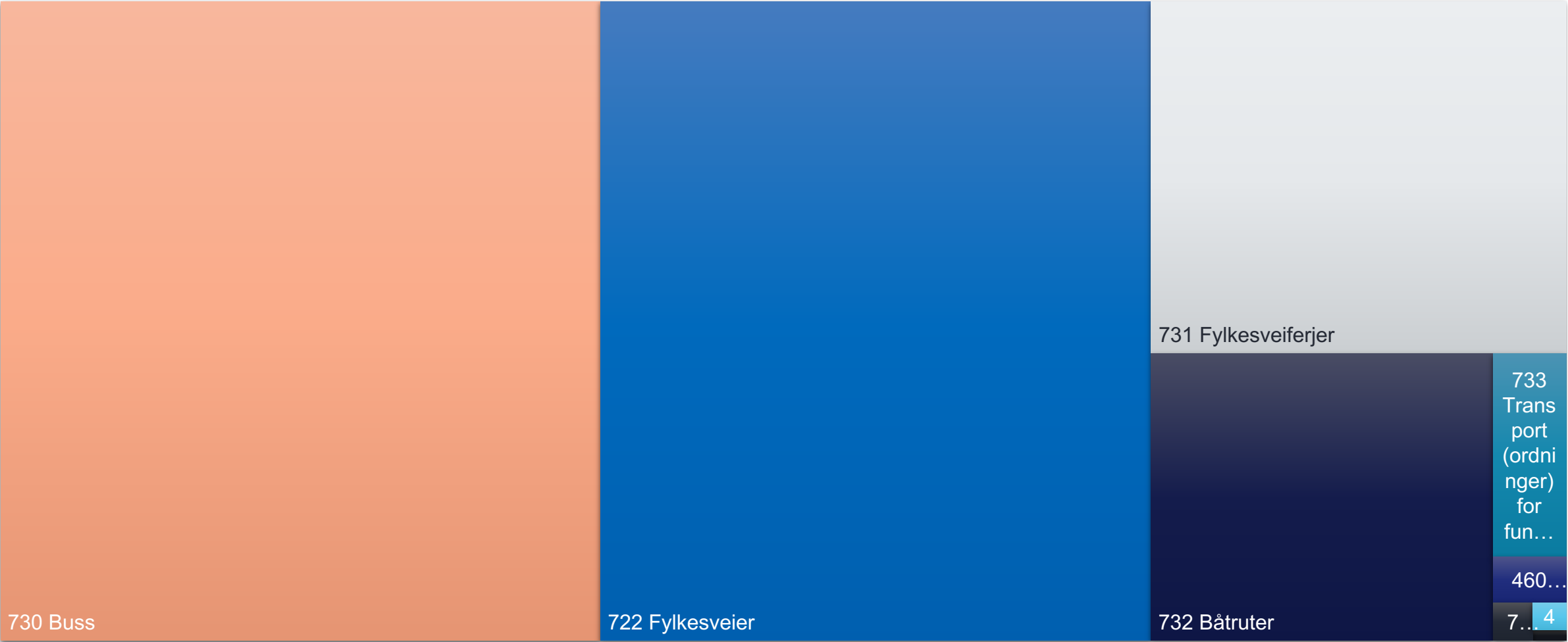
Årsbudsjett 2023

Videregående opplæring (fordeling av 3,1 mrd. kroner)

Årsbudsjett 2023

Samferdsel (fordeling av 2,1 mrd. kroner)

Sparetiltakene ligger fast, og øker
noe i omfang

Vi bruker ekstraordinære inntekter
og tærer på bufferkapital

Sparetiltak i økonomiplan 2023-2026 – samlet plan

Tall i mill. kroner	2022	2023	2024	2025	2026
Opplæring - kutt og effektivisering	51,0	70,7	80,7	95,7	95,7
Fullføringsreformen, økte frie inntekter som ikke disponeres	0,0	0,0	15,0	15,0	15,0
Tannhelse - kutt og effektivisering	8,3	13,3	13,3	13,3	13,3
Fylkesveger - redusert dekkelegging, mer nøktern driftsstandard mv.	25,0	25,0	27,5	27,5	27,5
Kollektivtransport - økt bruk av øremerkede tilskudd	31,9	31,9	31,9	31,9	31,9
Kollektivtransport, med tilpasning båtruter - effektiviseringskrav mv.	32,0	38,4	57,0	57,0	57,0
Kollektivtransport - nye krav til saldering, herunder realøkning i dekningsbidrag fra passasjerer, gjenopprettelse av et svekket inntektsgrunnlag mv.	0,0	0,0	50,0	50,0	50,0
Andre politikkområder - avvikling av oppgaver	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1
Utfasing IT's learning	0,0	0,0	1,9	3,8	3,8
Redusert indeksjustering i 2020 og 2021	14,1	14,1	14,1	14,1	14,1
Redusert reisevirksomhet og annet	1,7	2,1	2,1	2,1	2,1
Administrativ omstilling	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sparetiltak	170,0	199,6	297,6	314,5	314,5
Sammenlignet med 2022		29,6	127,6	144,5	144,5

Fylkestingets måltall for økonomiplan 2023-2026 (2030)

17

Årlig netto driftsresultat skal utgjøre minimum 4 prosent av brutto driftsinntekter.
[Avdrag på lån skal overstige minimumsavdrag med 2 prosentpoeng hvert år].

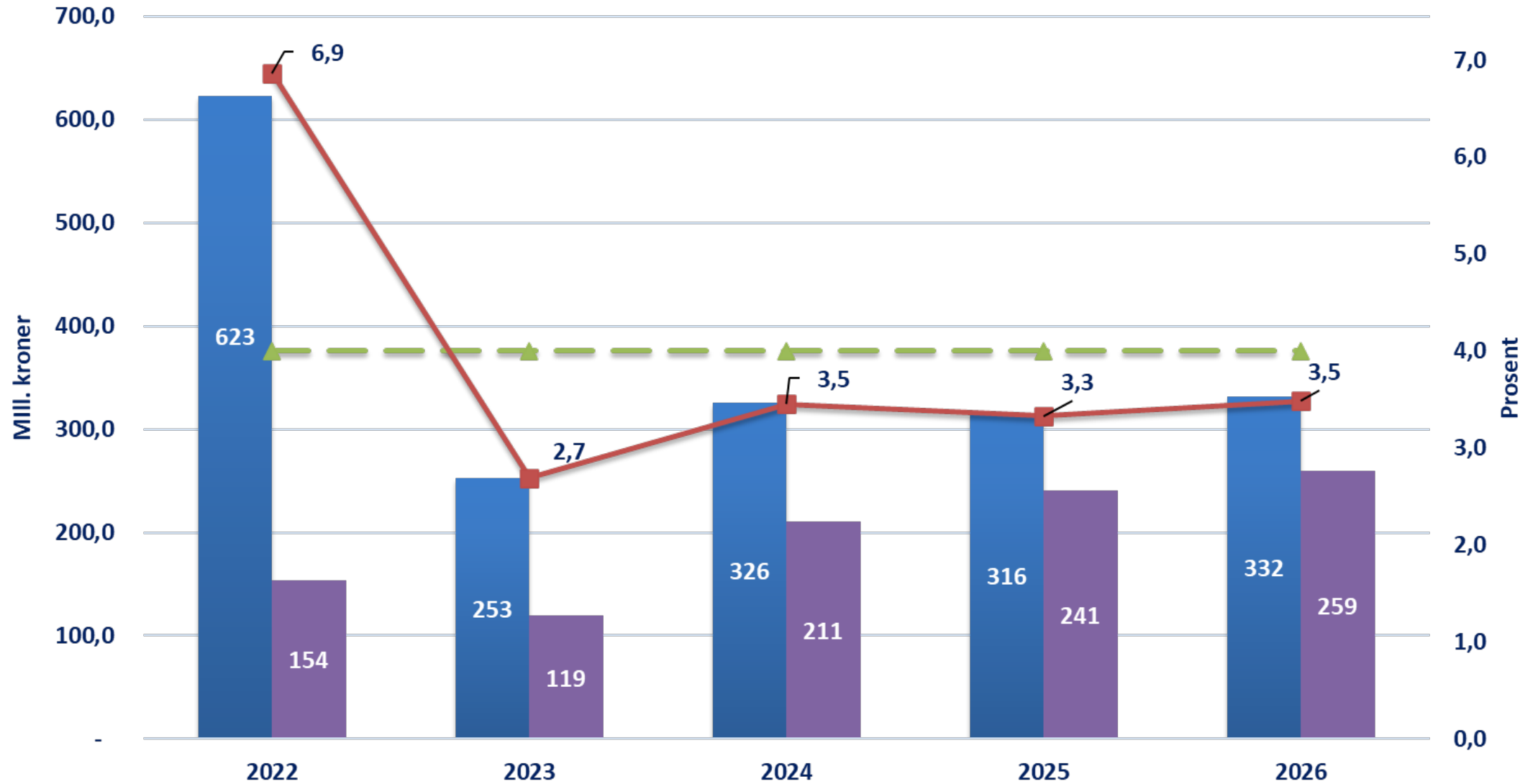

Gjeldsgraden – langsiktig lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter – holdes under 80 prosent i planperioden 2023-2026 og reduseres til 70 prosent innen utløpet av 2030.

Disposisjonsfond (inkl. premieavviksfond og andre spesialfond) skal utgjøre minimum 10 prosent av brutto driftsinntekter. [Bufferkapital utover dette nivået skal bidra til å sikre at den årlige egenfinansieringen av investeringer kan holdes på minimum 4 prosent av brutto driftsinntekter.]

Netto driftsresultat

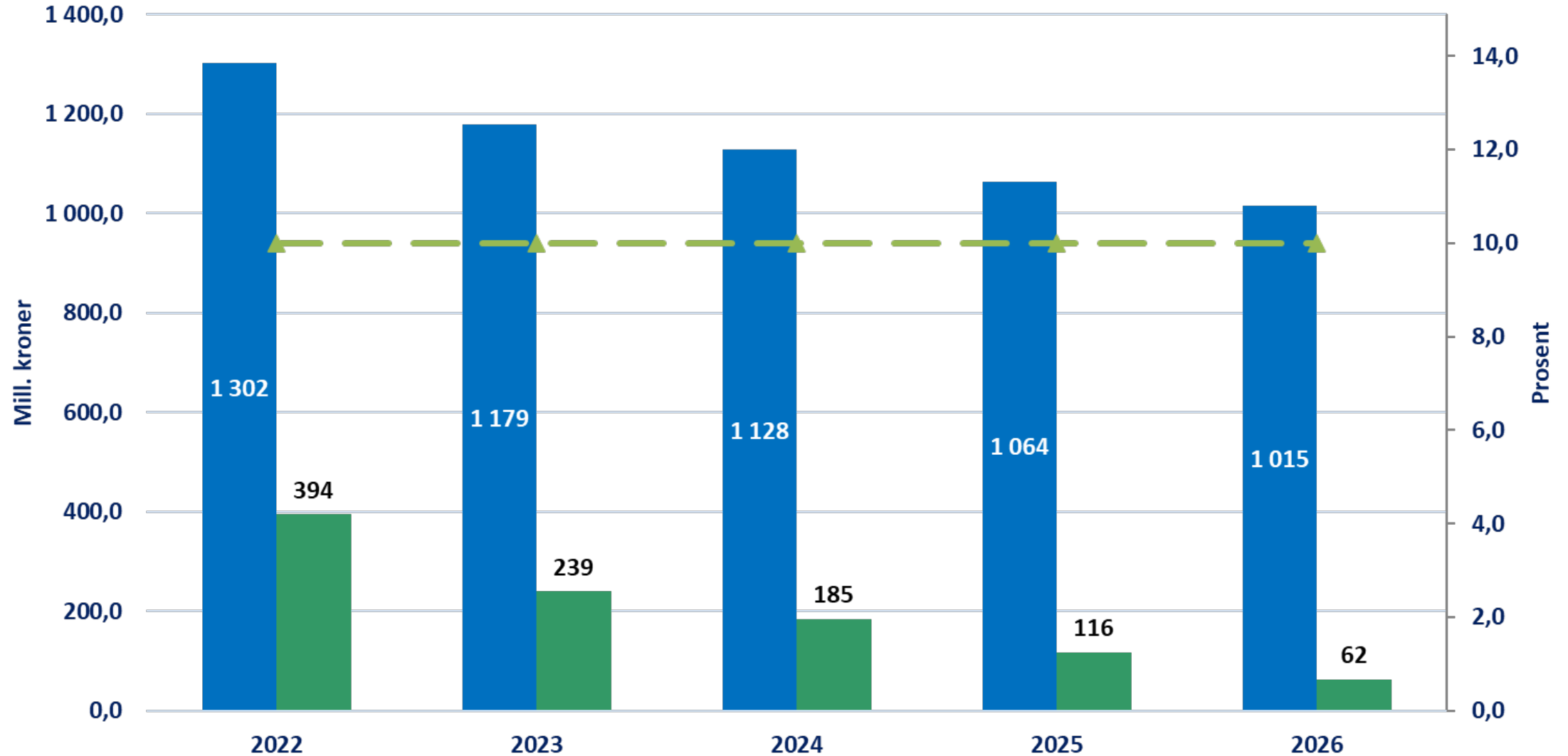

- Netto driftsresultat (korrigert)
- Illustrasjon: Netto driftsresultat med 50 mill. kroner i avkastning fra konsesjonskraft
- Måltall (pst.)
- Netto driftsresultat (korrigert) i pst. av driftsinntekter

Bruk av disposisjonsfond i planperioden

Tall i mill. kroner	2022	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat	623,3	252,8	325,6	315,7	332,1
Overføringer fra drift til investering	517,2	376,0	377,2	379,2	381,2
Bruk av disposisjonsfond (negativt = bruk)	106,1	-123,2	-51,6	-63,5	-49,1

Disposisjonsfond

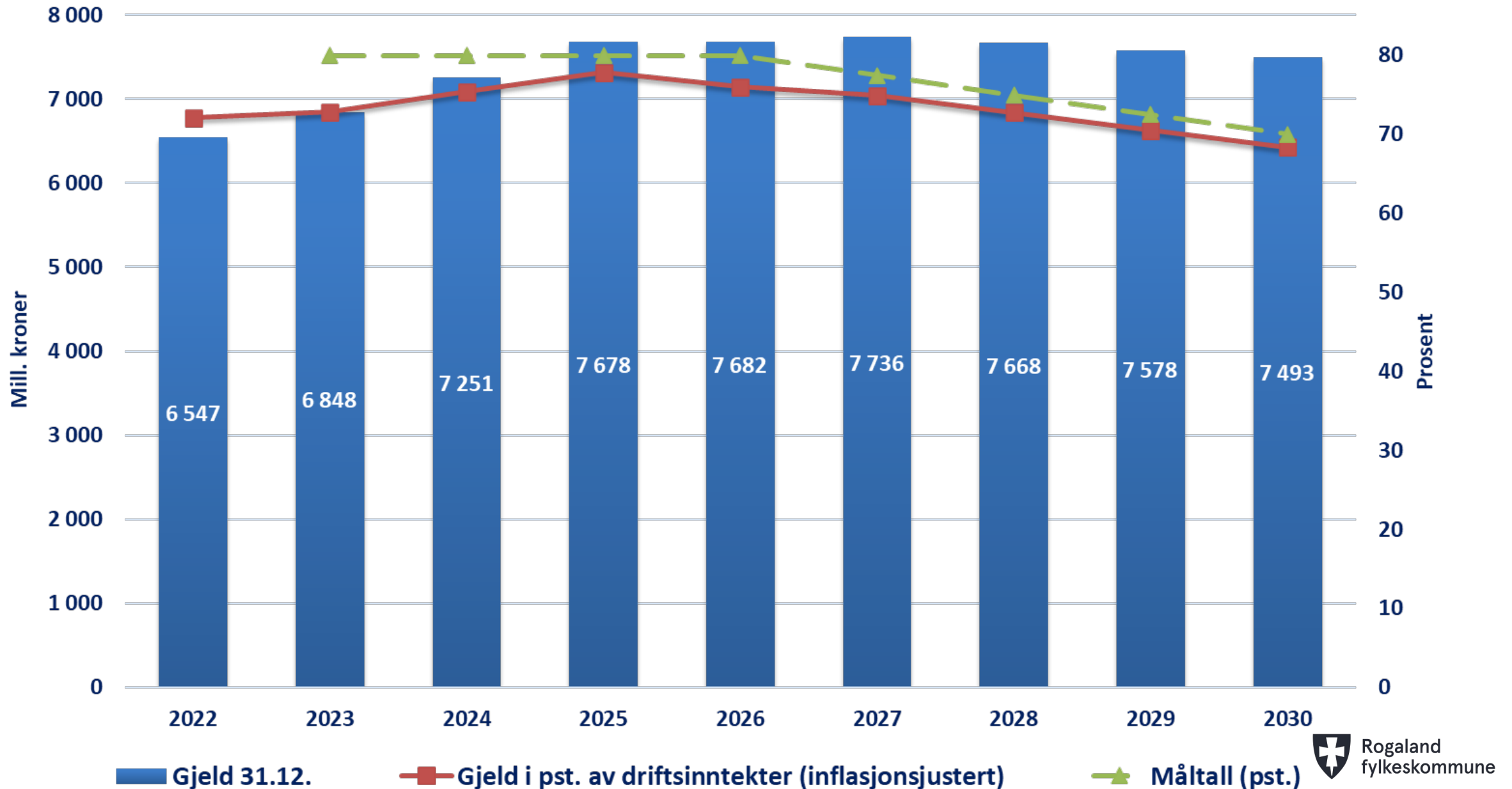

■ Disposisjonsfond inkl. premieavviksfond og andre frie "spesialfond" 31.12.

■ Bufferkapital utover måltallet (mill. kroner)

—▲ Måltall (pst.)

Brutto lånegjeld og brutto gjeldsgrad

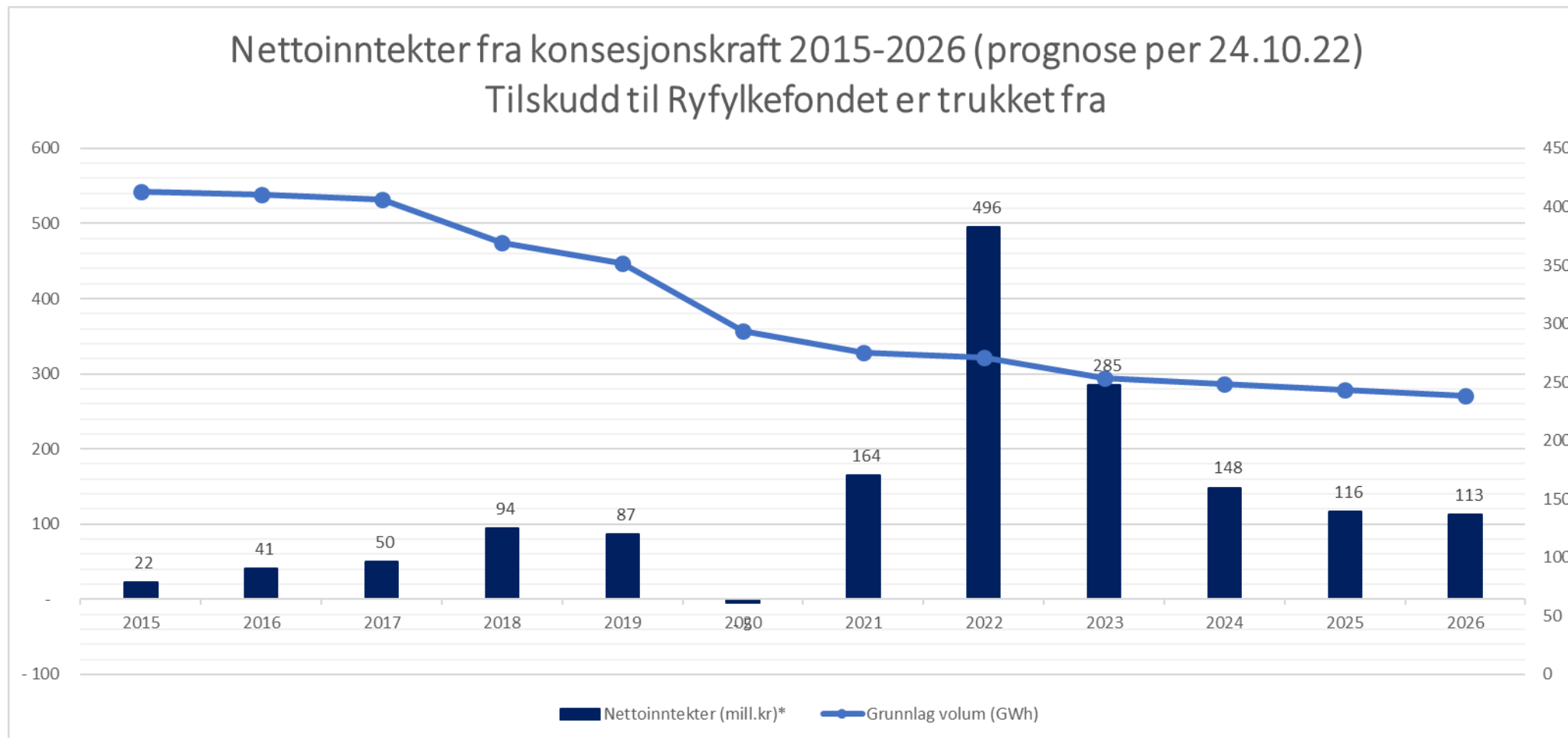

Konsesjonskraft – store svingninger i futurepriser (anslått bidrag til Ryfylkefondet er trukket fra)

	2022	2023	2024	2025	2026	Sum 2023-2026
Vedtatt ØP 2022-2025	-60 000	-47 600	-48 600	-44 900		
Revidert budsjett juni	-279 000					
Rammesaken - priser pr. 19.05.22	-279 000	-150 100	-91 000	-80 500	-73 400	-395 000
Priser pr. 15.08.22	-465 700	-352 000	-191 000	-150 200	-140 500	-833 700
Priser pr. 22.08.22	-541 900	-402 000	-210 200	-160 600	-145 900	-918 700
Priser pr. 29.08.22	-631 200	-637 400	-340 200	-214 000	-185 400	-1 377 000
Priser pr. 05.09.22	-504 300	-399 500	-180 800	-123 100	-116 200	-819 600
Priser pr. 12.09.22	-520 700	-349 800	-130 400	-101 200	-88 400	-669 800
Priser pr. 19.09.22	-538 400	-373 800	-148 500	-116 400	-98 600	-737 300
RB okt. - Priser pr. 26.09.22	-558 700	-386 900	-139 100	-107 100	-99 700	-732 800
Priser pr. 03.10.22	-533 400	-423 700	-165 300	-128 000	-122 400	-839 400
Priser pr. 10.10.22	-515 200	-374 400	-182 400	-147 500	-127 600	-831 900
ØP23-26 - Priser pr. 17.10.22	-519 600	-323 800	-164 700	-124 700	-122 900	-736 100
Priser pr. 24.10.22	-496 200	-285 000	-148 400	-116 200	-112 800	-662 400

Konsesjonskraft – høye inntekter fra konsesjonskraft (men også høyere strømpriser i tjenesteytingen)

Vi har et omfattende investeringsbudsjett

24

Tall i mill. kroner	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
<i>Felles utgifter og inntekter</i>								
Felles investeringsprosjekter	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Tannhelse (kun utlån)	26,8	24,6	9,5	18,0	14,5	18,0	10,0	10,0
<i>Fylkesdirektør med staber</i>								
Organisasjon og utvikling	22,1	25,6	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9
Bygg og eiendom	633,2	802,5	761,6	454,0	360,4	330,4	297,2	351,3
<i>Samferdsel</i>								
Veg og forvaltning - ordinære fylkeskomm. midler	544,4	530,9	595,4	564,2	564,2	458,1	458,1	458,1
Veg og forvaltning - eksternt finansierte prosjekter	980,3	757,8	468,8	195,7	409,6	409,6	409,6	409,6
Bussveien - eksternt finansierte prosjekter	1 477,6	1 524,5	1 663,6	1 936,1	1 674,4	614,9	511,5	45,0
Kollektivtransport	50,4	37,7	161,2	121,9	74,2	61,2	71,6	30,0
Transport og mobilitet	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2
<i>Opplæring</i>								
Opplæring	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
Sum finansieringsbehov	3 781,3	3 750,0	3 721,4	3 351,3	3 158,7	1 953,6	1 819,4	1 365,4

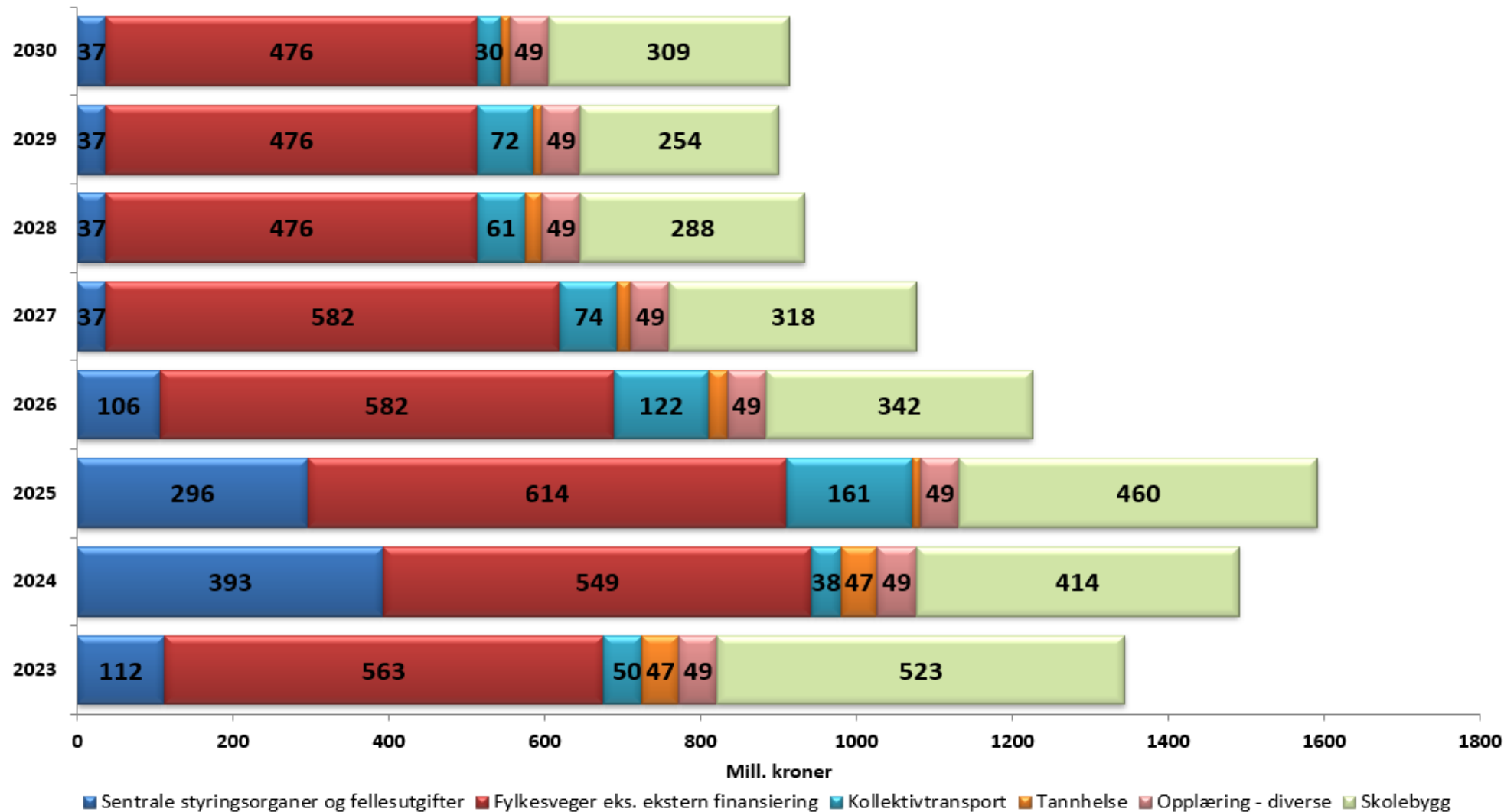
Vi har et omfattende investeringsbudsjett

25

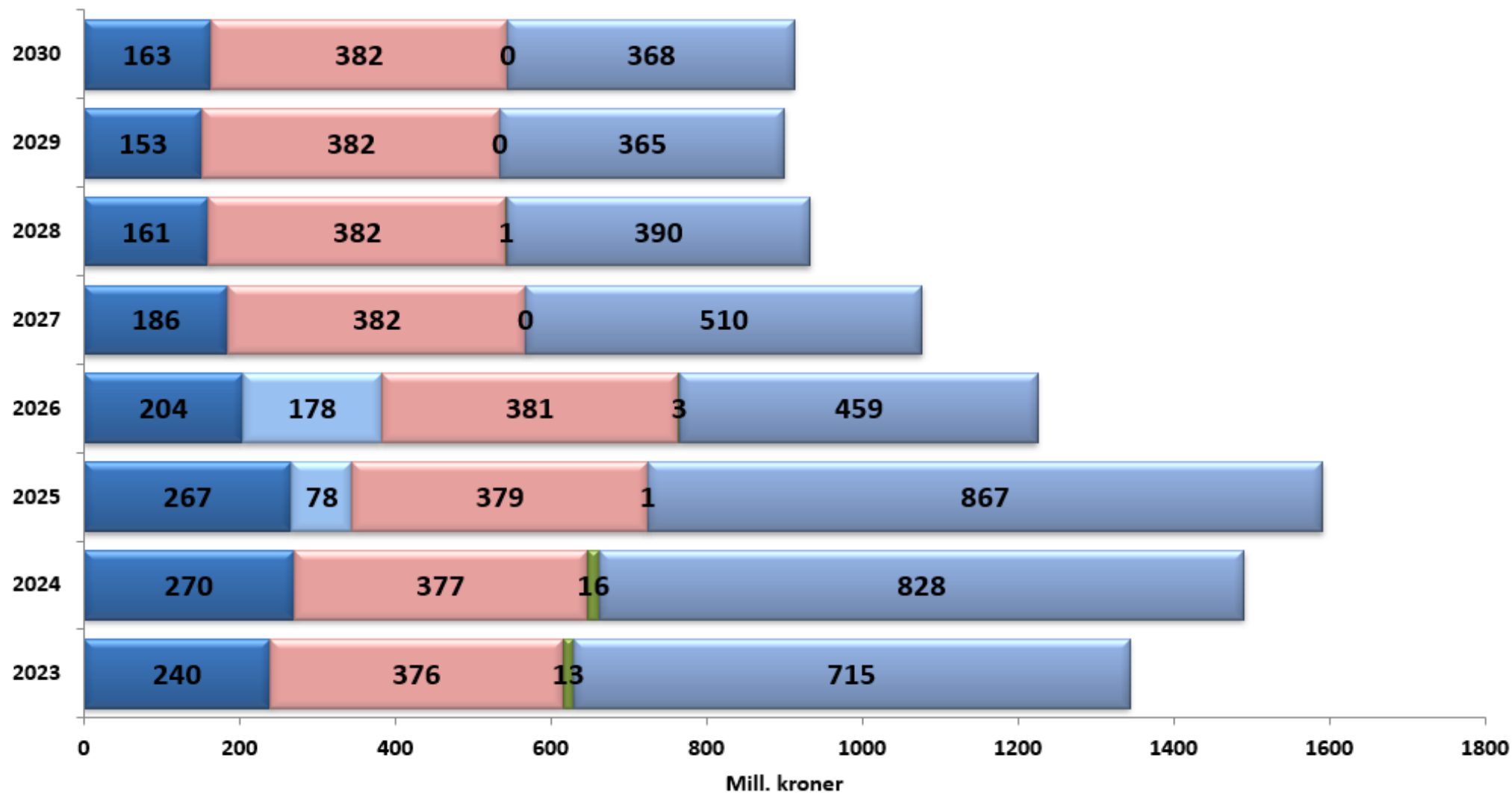
Tall i mill. kroner	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kompensasjon for merverdiavgift	-611,0	-612,7	-589,8	-522,6	-499,8	-315,0	-293,2	-233,5
Tilskudd fra andre	-2 079,4	-1 932,4	-1 807,9	-1 810,1	-1 767,3	-866,8	-778,8	-382,3
Salg av varige driftsmidler	0,0	0,0	-78,0	-178,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av lån	-714,9	-827,7	-866,6	-459,4	-509,6	-389,9	-365,4	-367,6
Overføring fra drift	-376,0	-377,2	-379,2	-381,2	-382,0	-382,0	-382,0	-382,0
Sum finansiering	-3 781,3	-3 750,0	-3 721,4	-3 351,3	-3 158,7	-1 953,6	-1 819,4	-1 365,4
Udekket	0	0	0	0	0	0	0	0

Investeringer i perioden 2023-2030

(de «skattefinansierte» prosjektene er vist her)

....med tilhørende finansiering

■ Momsrefusjon ■ Salgsinntekter, refusjoner mv. ■ Egenfinansiering - overføring fra drift ■ Egenfinansiering - bruk av fond i THR ■ Låneopptak

Utvalgte nøkkeltall

28

252 814 000

Netto driftsresultat

376 000 000

Overføring fra drift til investering

7 999 062 725

Totale driftsutgifter

18,9 %

Andel lånefinansiering

72,9 %

Gjeldsgrad pr. 31.12.23

211 400 000

Renteutgifter på lån

1 302 400 000

Disposisjonsfond pr. 01.01.23

2,7 %

Driftsresultat i prosent av driftsinntekter (anslått)

8 790 226 725

Totale driftsinntekter

3 781 325 000

Årets investeringsnivå

6 848 154 000

Brutto lånegjeld pr. 31.12.23

413 800 000

Avdrag

-123 186 000

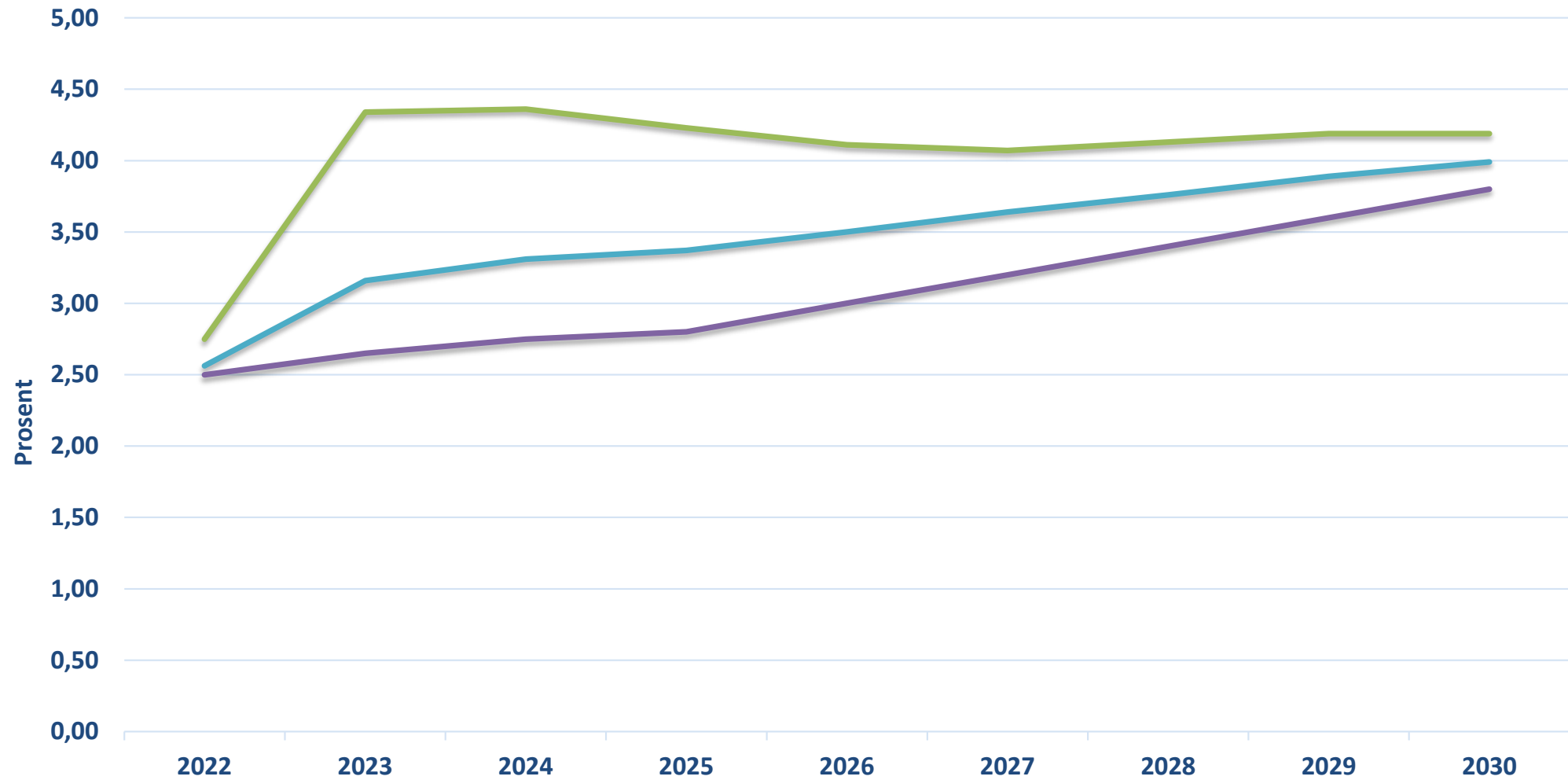
Bruk av disposisjonsfond

489 451

Antall innbyggere pr. 01.07.22

Renteforutsetninger

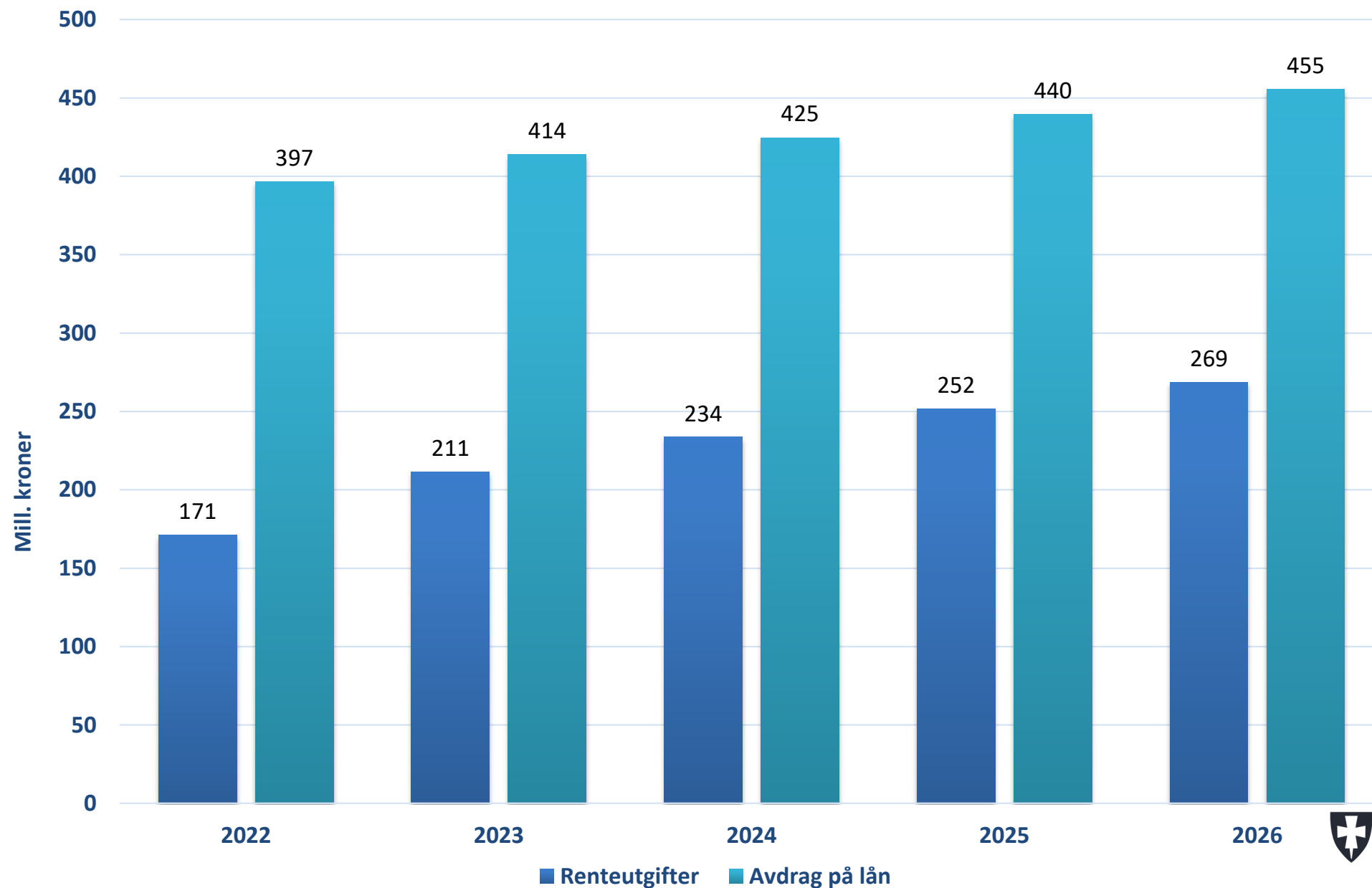

RENTESATS FLYTENDE

RENTESATS FAST

RENTESATS PORTEFØLJE

Renteutgifter og avdrag på lån

Fylkesveger, tunneler, broer, kaier mv.

Et framtidsrettet og modernisert fylkeshus

Klimabudsjett 2023

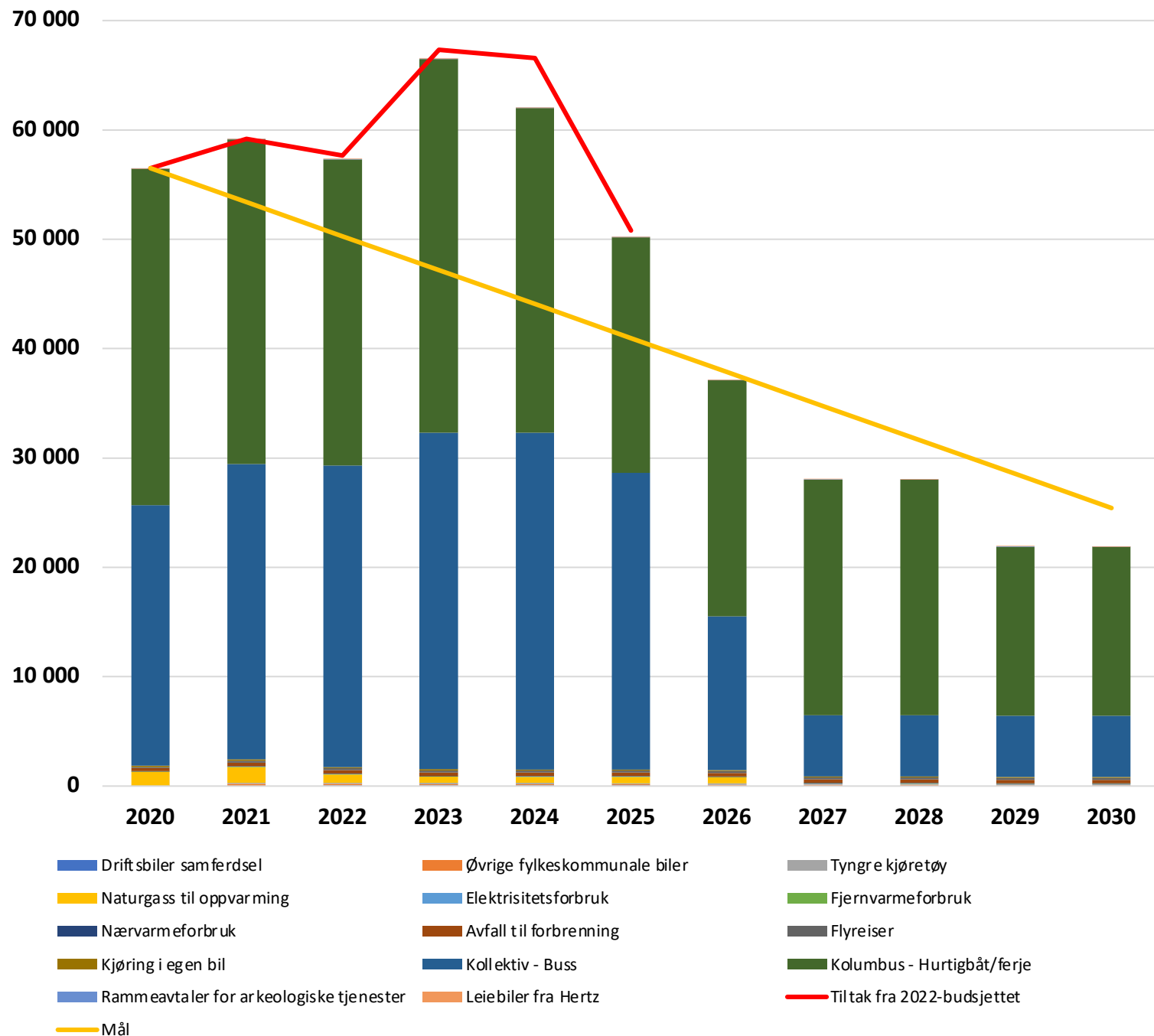
Fylkeskommunens klimagassutslipp 2021: 59 666 tonn CO2-ekv

15 tiltak med konkrete beregnede utslippsreduksjoner

- Elektrifisering av busser (5 tiltak)
- Elektrifisering av hurtigbåter/ferjer (7 tiltak)
- Utfasing av naturgass til oppvarming (2 tiltak)
- Overgang fra fylkeskommunale fossilbiler til elbiler (1 tiltak)

Beregnete utslippsreduksjoner (CO2-ekv) som følge av tallfestede tiltak:

2023	2024	2025	2026
5 993 tonn	11 188 tonn	23 168 tonn	36 613 tonn

Første framskrivning av fylkeskommunale klimagassutslipp til 2030

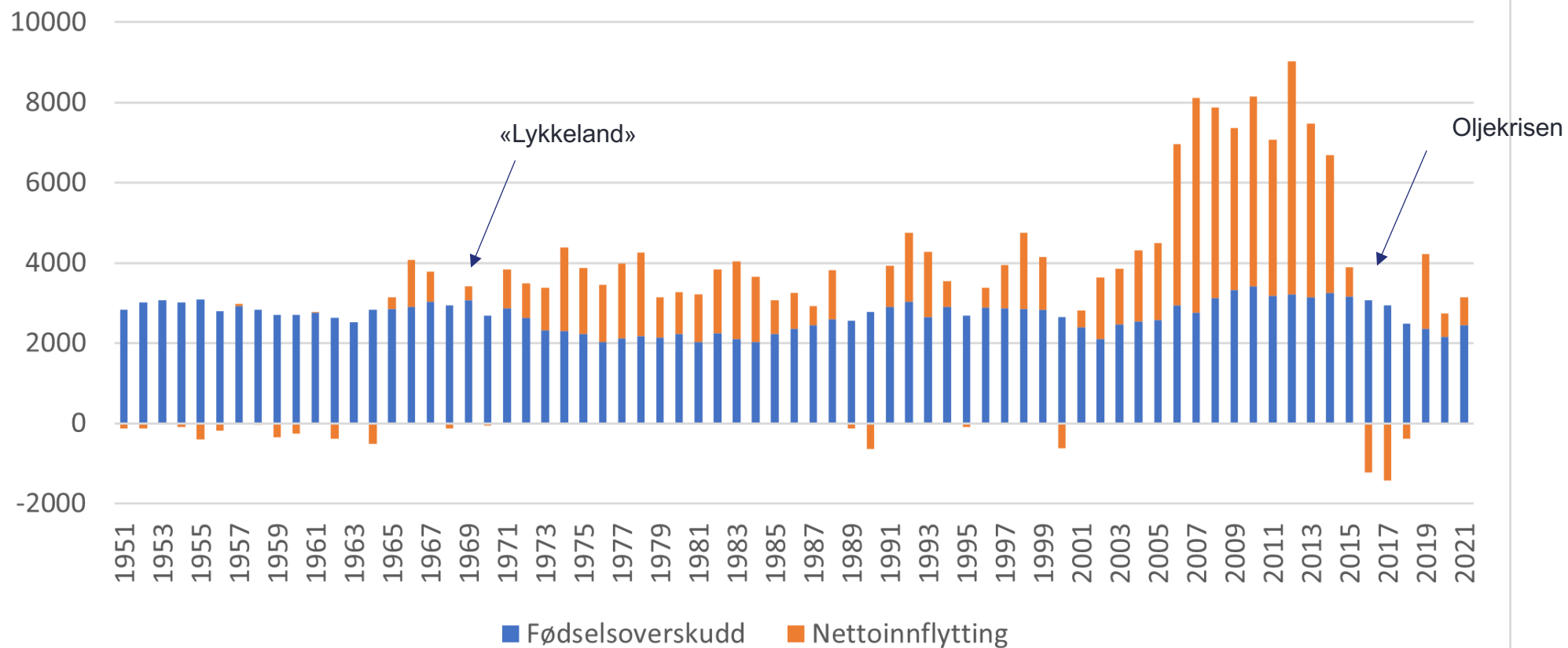
Søyler: Forventede årlige utslipp.

Gul strek: Lineær nedgang mot 55 % utslippskutt fra fylkeskommunens virksomhet.

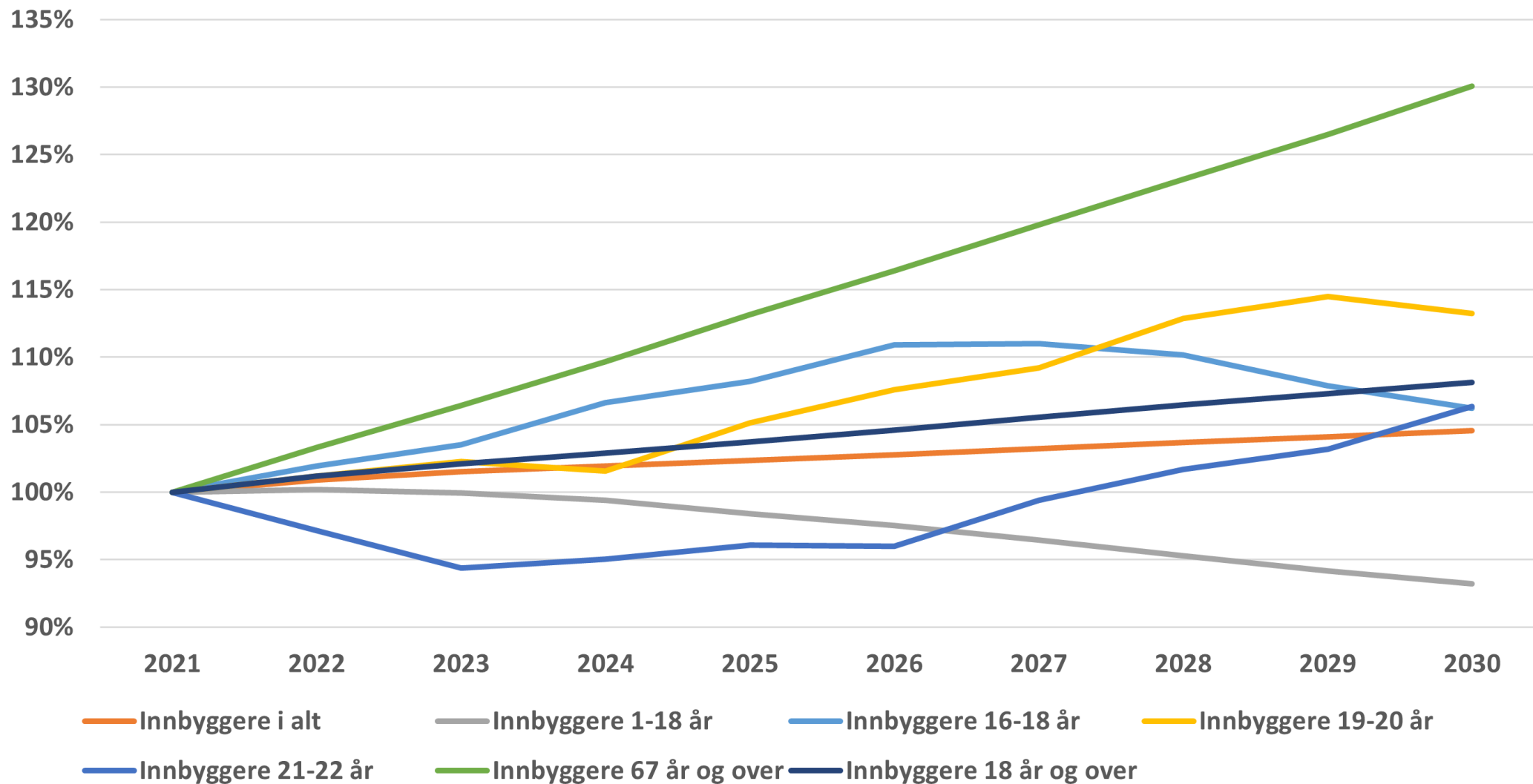
Grafen oppdateres neste år med utslipp fra bygg og anlegg.

Befolkningsutvikling 1951-2021

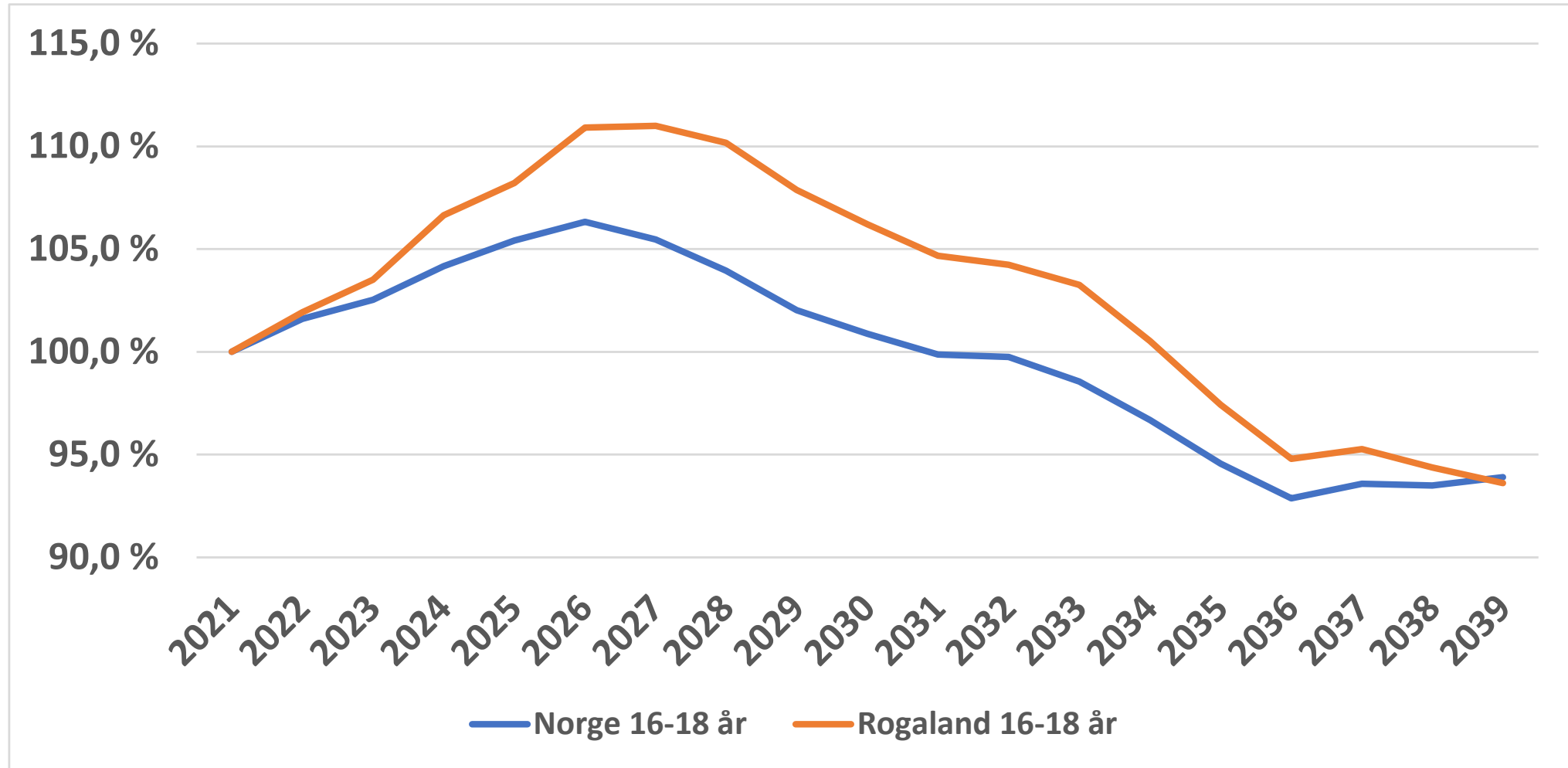
Komponenter i befolkningsutviklingen i Rogaland Fødselsoverskudd og nettoinnflytting 1951-2021

Befolkningsutvikling – SSBs framskriving (MMMM)

Antallet innbyggere i hovedmålgruppen for vgo (16-18 år) øker fram mot 2026/2027 | Fallende trend i påfølgende år

Kostnadsnøkkel (objektivt utgiftsbehov)

Sektor	Sektorvekt (%) i 2023	Indeks i Rogaland FK i 2023	Indeks i Rogaland FK i 2022
Videregående opplæring	52,06	107,05	106,74
Fylkesveg	19,66	80,74	81,81
Buss og bane	16,30	102,11	102,50
Båt og ferje	7,42	74,86	84,08
- Herav båtruter	2,36	97,76	102,45
- Herav ferjesamband	5,06	64,18	74,25
Tannhelse	4,56	107,62	107,74
Sum	100,00	98,71	99,58

Høy aktivitet i den videregående opplæringen

Foto: Elisabeth Tønnessen

Opplæring - klasser og lærlinger

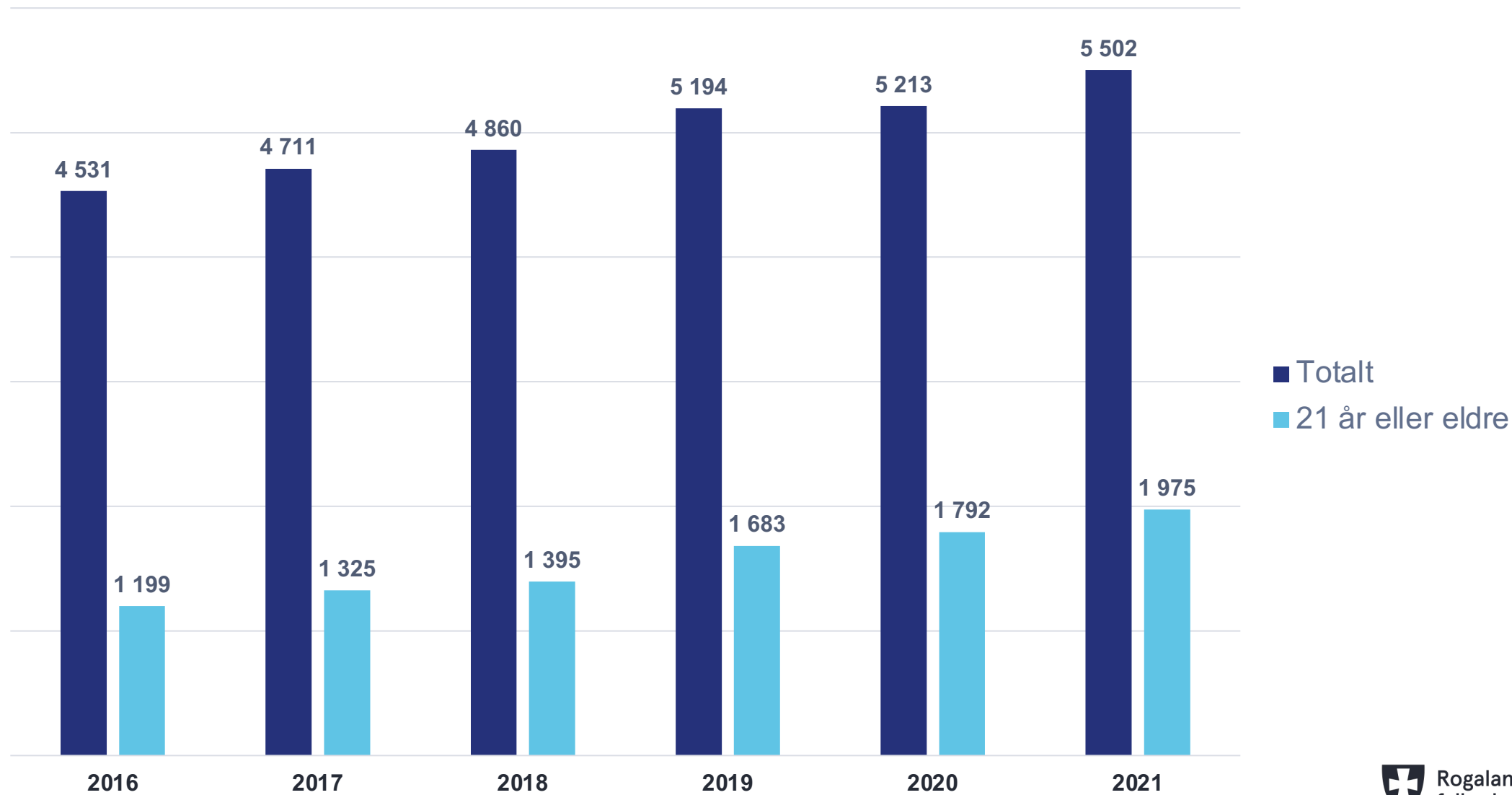
- Totalt 979 klasser neste skoleår (2023-2024)
- + 10 klasser i forhold til skoleåret 2022-2023 (opprinnelig budsjett 2022)
- + 7,5 klasser i forhold til skoleåret 2022-2023 (revidert budsjett 2022)
- Inkl. per dato 8,5 ekstra klasser for flyktninger fra Ukraina
- I underkant av 5 700 lærlinger + 120 i fagopplæring Vg3 i skole

Mange flere elever fram mot 2026

Skoleår	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029
Vg1	6 642	6 427	6 759	6 864	6 955	6 708	6 646
Vg2	6 427	6 642	6 427	6 759	6 864	6 955	6 708
Vg3 (65 %)	4 068	4 178	4 317	4 178	4 393	4 462	4 521
Sum:	17 137	17 247	17 503	17 801	18 212	18 125	17 875
Endring fra foregående skoleår:		110	256	298	411	-87	-250
Endring fra inneværende skoleår:		110	366	664	1 075	988	738

Opplæring – antall lærlinger

42

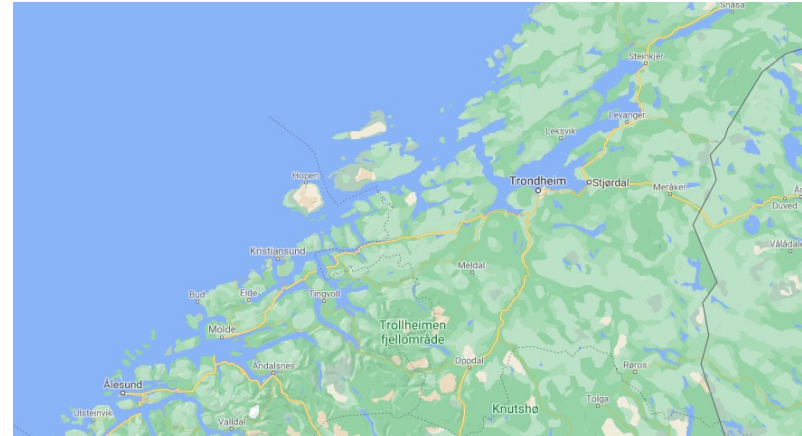
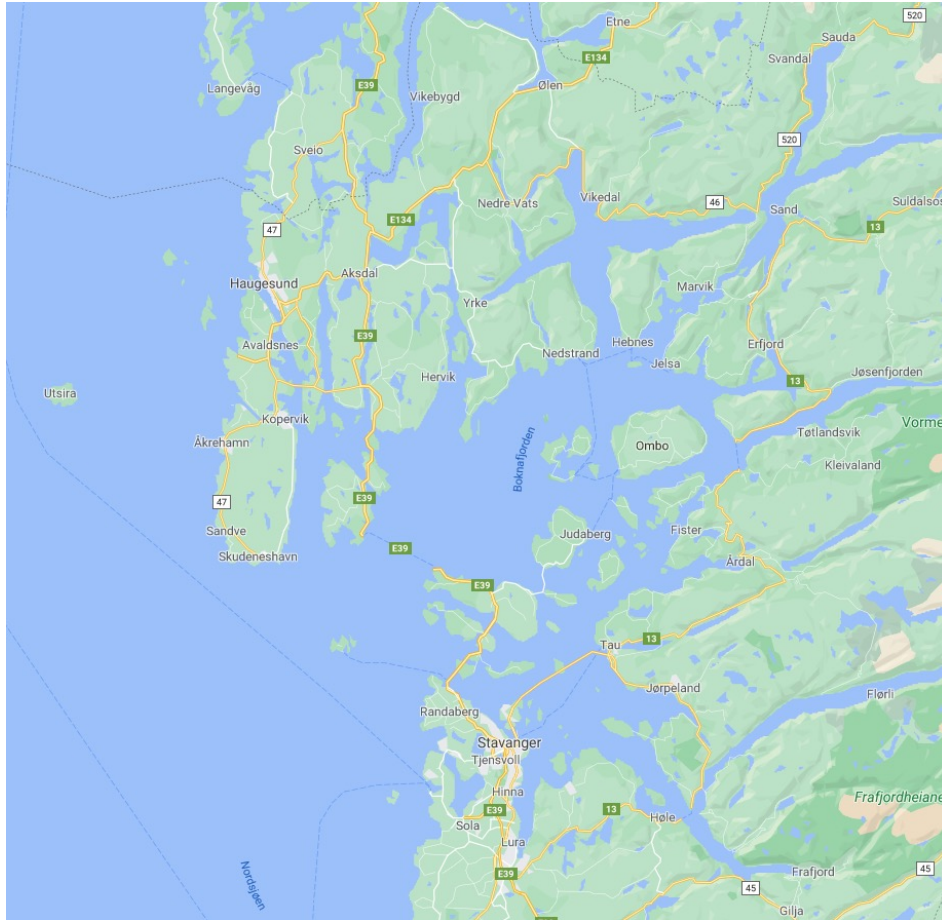

Ferjesamband og båtruter – sambandsbaserte kriterier: teller 100 prosent for ferjer og 50 prosent for båtruter

43

Vi blir fortsatt straffet for kystlinjen vår, men i mindre grad enn i perioden 2018-2021

Snu steiner – se all kollektivtransport i sammenheng

Kollektivtransport = Kolumbus

Høy prisstigning i kontrakter for båt, ferje og buss,
og i tillegg stor realnedgang i dekningsbidraget fra passasjerer

Byvekstavtale 2020-2029
– statlige bidrag til drift:

«Fylkeskommunen sitt ordinære tilskudd til drift kollektiv skal tilsvare det fylkeskommunens tilskuddsnivå antas å være uten byvekstavtalen.»

Fylkeskommunalt bidrag til drift av Kolumbus:

- Budsjett 2023: 1 316,8 mill. kroner
- Budsjett 2022: 1 188,3 mill. kroner(?)

Billettpriser og annen brukerbetaling

Buss: Gjennomsnittlig takstøkning på 3,5 prosent i tråd med konsumprisindeksen + en moderat økning for noen periodebilletter.

Ferjesamband: Følger riksregulativet for ferjetakster, ref. imidlertid bestemte satsinger (halverte takster og gratis ferjer).

Båtruter: Økning på 3,5 prosent.

Generelt viktig å justere i takt med ordinær pris- kostnadsvekst.

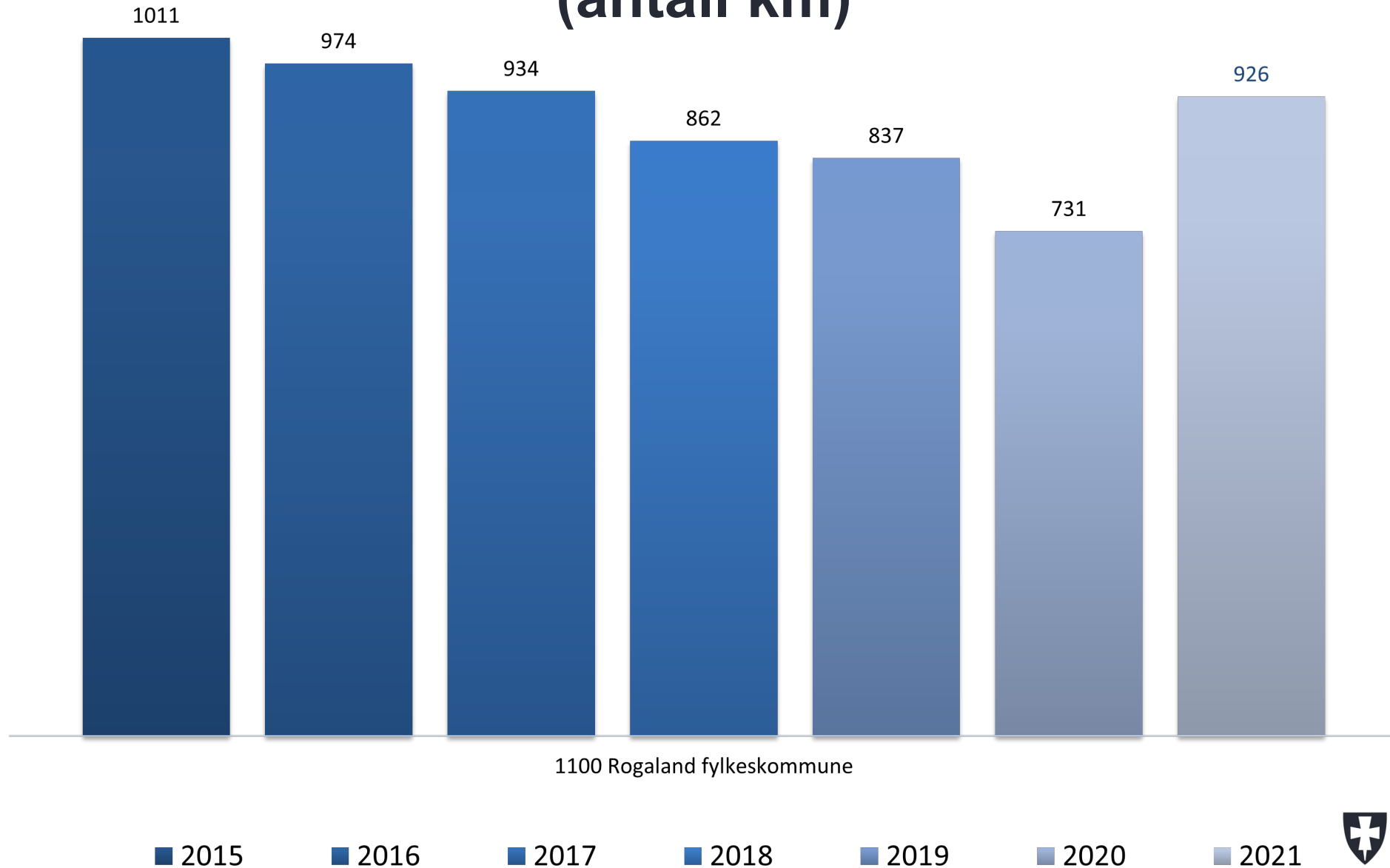

Brukerbetaling også innen tannhelse – prinsipp om atskilt regnskap for den økonomiske aktiviteten. Indeksjustering i tråd med anvendt metode.

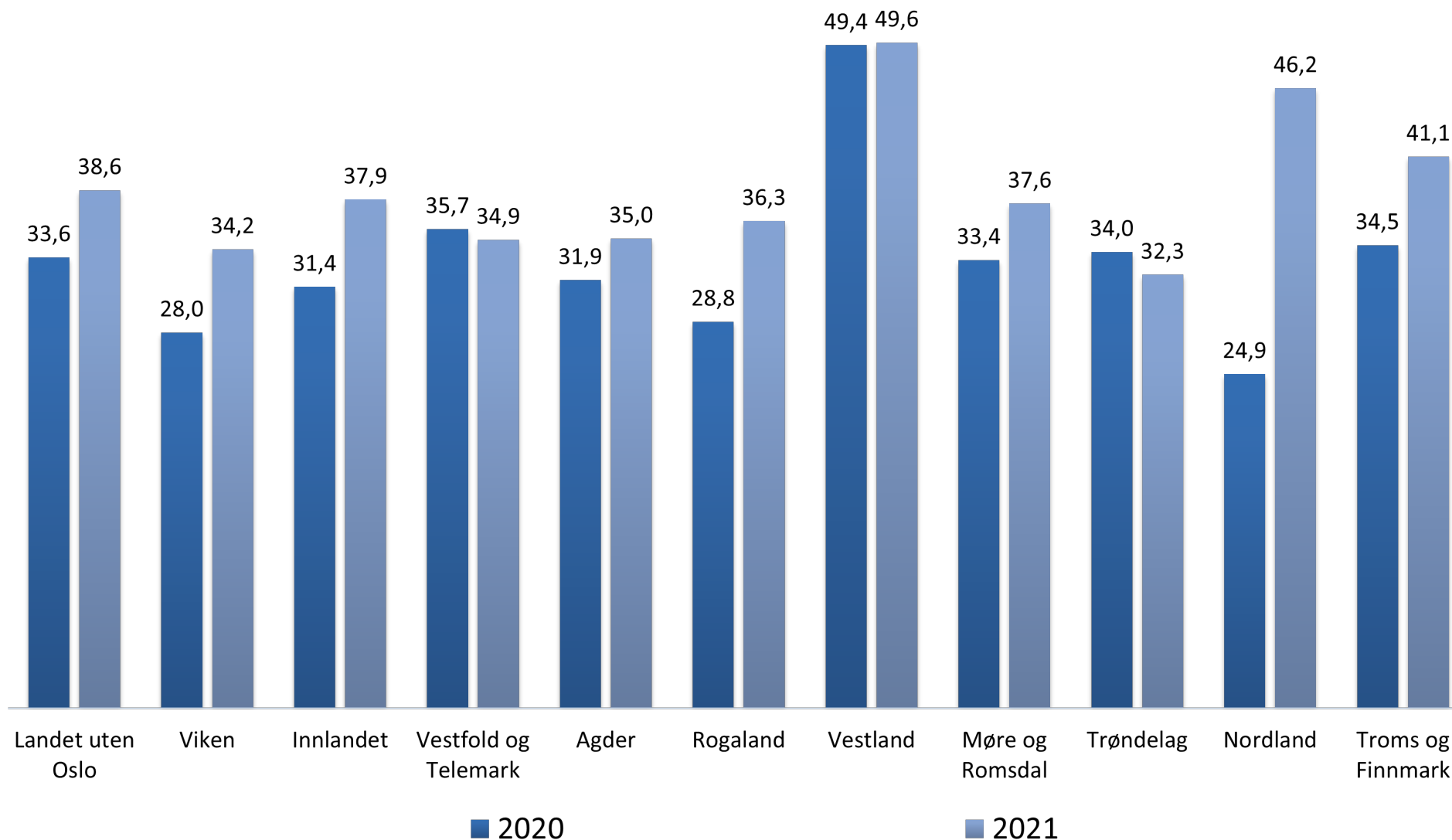
Økning i drift og vedlikehold av fylkesveier

- Budsjett 2023: 648,3 mill. kr
- Budsjett 2022: 537,5 mill. kr

Fylkesveger med dårlig eller svært dårlig dekketilstand (antall km)

Andel km fylkesveg med dårlig eller svært dårlig dekketilstand (i prosent)

Kultur og næring

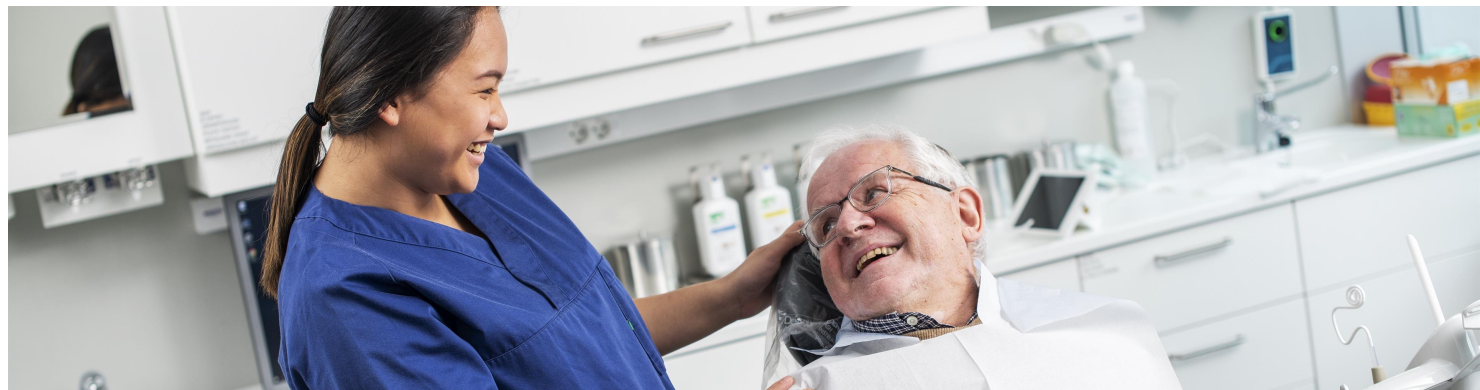
- Budsjett 2023: 246,9 mill. kroner
- Budsjett 2022: 238,5 mill. kroner
- Samlet bruttobudsjett for kultur og næring:
Om lag 575 mill. kroner
- Spillemidler
 - Idrettsbygg: 184,6 mill. (2022-nivå)
 - Kulturbygg: 4,9 mill. (2022-nivå)

Plan, miljø og samfunn

- Budsjett 2023: 70,1 mill. kroner
- Budsjett 2022: 65,5 mill. kroner

Tannhelse Rogaland FKF

Budsjettforslag (mill. kroner)	(RB) 2022	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig ramme for 2022, korrigert	236 502	231 502	231 502	231 502	231 502
Generell styrking (FT-sak 55/22)	9 657	9 657	9 657	9 657	9 657
Tilbud til 21- og 22-årigene (FT-sak 55/22)	15 306	15 306	15 306	15 306	15 306
Teknisk MVA-kompensasjon	600	0	0	0	0
Endring i pasientinntekter		-3 100	-3 100	-3 100	-3 100
Endring i strømutfgifter	1 850	2 400	1 000	700	700
Indeksjustering, varer og tjenester	1 037	4 037	4 037	4 037	4 037
Sum	264 952	259 802	258 402	258 102	258 102

Regjeringens og Stortingets arbeid med statsbudsjettet (budsjettkalender)

54

- Framleggelse av tilleggsproposisjoner for Stortinget: Innen 10. november 2022
- Finanskomiteens innstilling med forslag om samlet ramme for utgifter og inntekter fordelt på rammer for Stortingets fagkomiteer: Innen 20. november 2022
- Stortinget vedtar samlet ramme og komiterammer: Innen 27. november 2022
- Budsjettet vedtas endelig i Stortinget gjennom behandlingen av fagkomiteens budsjettinnstillinger: Innen 15. desember 2022

Politisk behandling i RFK

- Fylkesutvalget
29. november 2022
- Fylkestinget
13.-14. desember 2022

Budsjettdokumentene finner du på
www.rogfk.no

Digital økonomiplan, med klimabudsjett og politikermodul

56

Økonomiplan 2023-2026 og Årsbudsjett 2023 Fylkesdirektørens innstilling

31. oktober 2022

Introduksjon

Presentasjon av budsjettet →

Innledning	→
Budsjettet på 1-2-3	→
Økonomisk statistikk	→

Grafikk og nøkkeltall

Driftsramme for 2023	→	Investeringer i 2023	→
Endring driftsbudsjett	→	Utvalgte nøkkeltall	→

Sentrale kapitler

Hovedtrekk i budsjettforslaget →

Forslag til vedtak	→
Finansielle måltall	→
Virksomhetsstrategien	→
Klimabudsjett	→
Rammebetingelser	→
Investeringer og finansiering	→
Hovedtallene i budsjettforslaget	→
Vedlegg	→

Fylkeskommunens rammeområder

Felles utgifter og inntekter	→
Politisk nivå	→
Fylkesdirektør med staber	→
Samferdsel	→
Kultur og næring	→
Opplæring	→
Plan, miljø og samfunn	→
Tannhelse Rogaland FKF	→

Forklaring av endringer

- Tabell som redegjør for konsekvensjustering som det ikke er så mye politikk i, og nye tiltak og styrking av tiltak, samt nye sparetiltak.
- Tabellen er gjennomgående for alle rammeområdene, og kan leses på ulike aggregerte nivå ved å klikke seg nedover i detaljer.
- Den spesifiserer også fjorårets endringer i økonomiplanen som innebærer endring i denne økonomiplanen, inkl. tidligere innsparing.

Takk for oppmerksomheten
Lykke til med budsjettarbeidet

Fylkesdirektørens innstilling 31.10.2022

Rogaland
fylkeskommune